

Biskupice

Biskupice

Gmina Biskupice jest położona na grzbiecie najdalej na północ wysuniętej linii wzniesień Pogórza Wielickiego. Nazwa Biskupice wywodzi się zapewne z tego, iż w wiekach średnich wraz z okolicznymi ziemiami należały do dóbr biskupów krakowskich.

Kapliczki przydrożne w Biskupicach

- Kapliczka ta została wybudowana dzięki fundacji Anny i Rudlofa Król w intencji Bożego błogosławieństwa dla rodziny.

- Niestety nikt nie wie z jakiego powodu została wybudowana.

Kapliczki przydrożne w Biskupicach

- W kapliczce tej jest umieszczona Matka Boska oraz dwie ozdobne kolumieńki. Nie była znana intencja powstania kapliczki.

- Figura z rzeźbą św. Jana Napomucena.

Przydrożny krzyż w Biskupicach

- Prawdopodobnie, jak głosi legenda, w czasie epidemii cholery od wsi Bodzanów przysła procesja. W miejscu, gdzie krzyż stoi została odprawiona msza na intencje zażegnania choroby.

Kościół po wezwaniu Św. Marcina w Biskupicach

Zbudowany na górującym nad otoczeniem wzgórzu już przed 1223r. Prawdopodobnie na miejscu pogańskiej świątyni. W 1914 r. odbudowany. Z najstarszego wyposażenia zachował się kamienny portal. Ołtarze, chrzcielnica, stalle pochodzą z XVII w. W kościele znajduje się niezwykle epitofium Szymona Kalinowskiego, który walczył w wojnach szwedzkich, moskiewskich, kozackich i tureckich.

Dzwon

Ten barokowy dzwon , został ulany w 1640 r. w
ludwisarni Jakuba Erlighera.

Wieża wybudowana na cześć Matki Boskiej w 1888 roku

Wieża jest piątą częścią kościoła,
wybudowano ją na wzór wieży kościoła
Mariackiego. Po zniszczeniu w 1914 roku
została odbudowana.

Prezbiterium

Najstarsza część kościoła, powstała około XIII.

Tabernakulum

Jest ono bardzo oryginalne, szafkowe, zamknięte półkuliście wygiętym gzymsowaniem, ujęte od frontu w narożnikach skośnie ustawionymi kolumnkami. W górnej części belkowania, po bokach widoczne są postacie klęczących aniołków, a w zwieńczeniu Baranek Boży. Tabernakulum jest pozłacane i posiada bogato dekorowane motywami roślinnymi drzwi z płaskorzeźbionym kielichem z hostią. Aniołki w 2005 roku zostały skradzione i wywiezione do Dani. Jednak zostały zwrócone i stoją po bokach tabernakulum.

Chrzcielnica (Jezus i Jan Chrzciel)

Chrzcielnica zachowała się po dziś dzień. Na jej pokrywie znajduje się Jan Chrzciel wraz z Jezusem, którzy przedstawiają chrztu w Jordanie, oraz gołąb- symbol pokoju i pojednania. Chrzcielnica pochodzi z XVII w.

Zacheuszki

Krzyże te przy odnawianiu kościoła są smarowane kryzmem przez biskupa, jest to dowód poświęcenia kościoła. Pochodzą z XIII wieku.

Wejście

Kamienny portal znajduje się nad wejściem do kościoła. Widnieje na nim herb zgradowzenia kanoników regularnych Ducha Świętego de Saxia.

Pochodzą one z początku XIV wieku.

Ołtarz boczny lewy

Ołtarz boczny jest poświęcony Matce Boskiej Częstochowskiej. Pochodzi z XIX wieku.

Ołtarz boczny prawy

Ołtarz przedstawiający mękę pańską. Pochodzi z XVIII wieku.

Ołtarz boczny

W ośmiobocznej kaplicy, jest czczony obraz Matki Boskiej Szkaplerznej z przesłonami. Została ona wybudowana na przełomie XV/XVI wieku, z dedykowanym Jej ołtarzem. Biskupicka parafia przyjmowała przez wieki pielgrzymów, którzy przychodzili do wizerunku Matki Boskiej Szkaplerznej, aby przybrać na siebie święty szkaplerz. Watykan nadał biskupickiej parafii przywilej uroczystego do świętego szkaplerza.

Zegar

Zegar ten został skradziony w 2005 roku, jednak udało się go odzyskać. Nosi ślady kradzieży jak widzimy na zdjęciu.

Grób sióstr zakonnych

Powstał w 1884 roku.

Tablice zmarłych bohaterów

Tablice upamiętniające ludzi którzy zginęli śmiercią męczeńską za wiarę.

Kapliczki upamiętniają: Jana Turchana

Ks.Leona Ślepowron, Jana Kalczyskiego .

Kamieniołom

- W XIII w Biskupicach istniał duży kamieniołom, z którego dostarczano kamienia na budowę zamków i murów obronnych. Z kamienia biskupickiego wybudowany został w Wieliczce istniejący do dziś dnia tzw. „Dom Pośród Żupy”. Pozostałości po kamieniołomie możemy zobaczyć idąc na „dolny” cmentarz.

Freski

Freski na suficie kościoła. Obraz widniejący przy organach na stropie przedstawia chrzest Polski.

Kielichy

Kielichy te pochodzą z XVIII i XIX wieku.

Walterówka...

Historia szkoły w Biskupicach...

- Pierwsze dokumenty o powstaniu szkoły pochodzą dopiero z 1836 roku. Niestety nie ma innych wiadomości na ten temat. Zlikwidowano ją kilka lat później ponieważ była ciężarem dla gminy. Później powstała drewniana szkoła w okolicy kościoła św. Marcina, miała tylko 2 sale, mały sekretariat i ciasne pomieszczenie dla biblioteki. Nauczały siostry zakonne ze zgromadzenia duchaczek. Te niewygodne warunki zmusiły do przeniesienia się szkoły do dworku p. Waltera, dawnego dziedzica wsi. W Walterówce mieściły się 3 sale lekcyjne, sala gimnastyczna, pomieszczenie na kancelarie i bibliotekę. Jednak ten stary budynek z roku na rok był w coraz gorszym stanie, nie było potrzebnych urządzeń sanitarnych, klasy stały się ciasne dla następnych roczników oraz wilgoć, zagrzybienie, pękające ściany i stropy zagrażały zdrowiu i bezpieczeństwu dzieci i nauczycieli. Rodzice i mieszkańcy postanowili wybudować szkołę, która będzie odpowiednia dla młodych. "I tak do dziś dnia szkoła ta funkcjonuje.

Kominek z XIX wieku

Kominek znajdujący się w starej szkole.

Antoni Pajdak

Antoni Pajdak (1894-1988) urodził się w Biskupicach, był on legionistą, uczestnikiem wojny z bolszewikami w 1920r. Współtworzył podziemną partię socjalistyczną, pod porządkowaną rządowi w Londynie. Został Delegatem Rządu , prowadził Wydział Cywilny. Przeżył sowiecki łagier i powrócił do kraju w 1955 roku , prowadząc aż do śmierci aktywną działalność antykomunistyczną.

Ks. Jan Turchan

Ks. Jan Turchan (1879-1942) urodził się w Biskupicach. Postanowił prowadzić życie zakonne w wieku 20 lat. Zakonnik zmarł w Dachcau w obozie. 13 czerwca 1999 został beatyfikowany przez Jana Pawła II. Na przykościelnym cmentarzu jest jego grób.

O. Jan Narcyz

Jego witraż znajduje się w pierwszej części kościoła. Ukazuje on postać Bł.O. Narcyza Jana Turchana.

Obraz Narodzenia Pana Jezusa

Na północnej ścianie bocznej prezbiterium
dostrzec możemy obraz "Narodzenia Jezusa" z
drugiej połowy XIX w.

Bukowa Góra...

Jak głosi legenda na Bukowej Górze istniał gród, który miał bronić Biskupic jednak się zapadł gdy biskupianie ukryli się w tym grodzie i nie było nadziei na uratowanie Biskupic. Do dziś dnia można zauważyć pozostałości, koliste wały i inne urządzenia obronne.

Przykładając głowę do podłoża lasu o godzinie 12:00 możemy usłyszeć jak biją dzwony.

Alejka na cmentarzu

Jest to cmentarz położony na tzw. Grodzisku. Przez środek przechodzi aleja, która biegnie przez cmentarz jest ona obsadzona starymi kasztanami. Cmentarz założony przeszło 180 lat temu. Z tego przycmentarnego wzniesienia podziwiać można panoramę królewskiego Krakowa z sylwetą kościoła Ojców Kamedułów na Srebrnej Górze, na Bielanach.

Pomnik bohaterów biskupickich

Pomnik ten wybudowali mieszkańcy Biskupic na cześć poległym bohaterom, którzy zginęli za ojczyznę. Co roku obchodzone są koło pomnika uroczystości. Niemcy poszukiwali partyzantów, dnia 10 grudnia 1943 roku w Biskupicach urządzono obławę. Kilka osób ratujących się ucieczką zgładzono na miejscu, 11 zostało rozstrzelanych w Podłężu, a resztę wywieziono do Oświęcimia.

Pomnik przyrody w Biskupicach

Drzewo to jest chronione. Jest to jeden z pomników przyrody w Biskupicach. Są dwie legendy, pierwsza głosi, iż podczas wyprawy na bitwę pod Grunwaldem, Jagiełło odpoczywał pod tym dębem, druga natomiast mówi, że: przejeżdżający przez wieś żołnierz skrył się w dębie, dla przeżycia. Każdego dnia kradł z gospodarstw zwierzęta domowe, które później zjadał. Od jego przezwiska nazwano to drzewo „Paszko złodziej”.

Stara plebania z XX wieku

Stara plebania stoi obok kościoła, powstała w XX wieku. Niestety już nie jest użytkowana.

ZABLOTJE

Zabłocie

- ▣ Starożytna wieś „Szabłoce” występująca w przywileju papieża Grzegorza IX. W 1230r. Sołectwo nadane Prachowi Komes Bena zamienia ją z Mikołajem wojewodą krakowskim na wieś Dziewino. Wieś biskupów krakowskich położona w parafii Biskupice.

Kapliczka w Zabłociu

- Została wybudowana jako pierwsza kapliczka, jej patronem jest św. Antoni.

SZCZYGŁÓW

Szczygłów

- ▣ Wieś położona nad potokiem „Królewskim”. Istnieją dwie legendy o powstaniu Szczygłowa, pierwsza głosi, że: bardzo dawno temu był tu las świerkowy, w którym było dużo ptaków zwanych szczyglami, druga legenda mówi, że: dawno temu był tu las w którym obozowało wojsko. Dowódca tego wojska zarządził wszystkim żołnierzom strzyżenie głów. Odjeżdżając dowódca zostawił mapę i rozkazał ordynarzowi wrócić po nią tam gdzie odbyło się strzyżenie głów i z tego powodu osadę tą nazwano „Szczygłów”. W XX w. funkcjonowało przedszkole, na początku przedszkole znajdowało się w domu Kubika Bronisława, lecz przeniesiona je do domu Ciastonia Antoniego.

Kapliczki w Szczygłowie

OKOŁO ROKU 1950 WYKONANO SZAFKĘ , ZAMOCOWANO W NIEJ FIGURĘ, CAŁOŚĆ POWIESZONO NA OLSZYNIĘ . W ROKU 1999 WYCIĘTO OLSZYNĘ . SZAFKA ZOSTAŁA ODNOWIONA I ZAMOCOWANA NA STALOWEJ RURZE

W TEJ FIGURZE ZNAJDUJE SIĘ MATKA BOSKA Z DZIECIĄTKIEM , FIGURA ŚW. JAKUBA I ŚW. KATARZYNY. W ZWIEŃCZENIU ZNAJDUJE SIĘ FIGURA TRÓJCY PRZENAJŚWIĘTSZEJ , ŚW. JÓZEF I ŚW. ANNA .

Bibliografia:

- Panorama Powiatu Wielickiego
- Internet
- Własne źródła
- Kronika miejscowości Szczygłów
- Notatki Szkolne
- Rozmowa
- Książka z opisem parafii Biskupice